

Komandi partur
Í komandi parti verður millum
annað greitt frá minnis-
steininum í Sandvík.

Det er med Megen sorg at
jeg skriver Dig disse Linjer, vi
har i gaar mistet vor Dyrlig Son
i en Grindedrabning i Hvalvig der
var saa megen Brønding at to
baade kventede 9 Mand i den ene
og 6 i den anden, jeg selv var med
og var din smuk som blev reddet

Brot úr brævi hjá Peter í Kòkini.

mig midler i hænde selv at skabe ham, saa havde han ikke været mere efter mit ønske.

Han var i besiddelse af alle de Egenskaber, som jeg satte pris paa, og som jeg havde til-tænkt ham at have brug for, men nu har han ikke brug for noget af den Slags.

Umsorganin

Sum við øðrum slíkum vanlukkum vístu fólk umsorgan fyrri tey, sum høvdu mist. Almanna-forsorg var eingin, og trygging hevur verið so sum so. Tó heldur Dimmalætting, at fleiri av deyðu monnunum vóru tryggjaðir.

Dánjal Norðberg er upprunin til eina slíka søgu um hjálpssemi.

Mostur hansara, Hanna, var gift við Jóan Jakku Petersen ættaður úr Sandvík. Tey áttu eina tvey ára gamla dóttir, Samalenu.

Hanna og Jóan Jakku búðu inni hjá for-eldrum hennara í Hvalba, meðan tey bygdu sær hús.

Grundin og skjöldrarnir vóru lagaðir, tá ið vanlukkan hendi. Stutt eftir kemur Heini Hansen úr Sandvík inn á gólvið hjá Honnu. Hann segði seg hava mist sín besta vin. Síðan spyr hann so Honnu, hvussu tað verður við húsinum. Hon svaraði, at hon var ikki før fyrri at løna fólk at smíða húsinu liðug. »Tað skal tú heldur ikki hugsa um,« segði Heini og legði afturat: »Eg fái Dánjal Vest og onkran annan at hjálpa mær.« »Men eg havi ongan pening at rinda tykkum við,« sigur Hanna. »Tað skal tú ikki hugsa um,« sigur Heini, »tú bindir onkra hosuna og skóleistin, tá ið tað liggur fyrri. Tað hava vit altíð brúk fyrri.«

Teir báðir komu sostatt at gera Honnu húsinu liðug.

Til minnis

Ein slík vanlukka skakaði sjálv-sagt fólk, og serliga í tí rakta økinum. Dagin eftir vanlukk-una, sum var føstusunnudagur, hevði presturin Axel Frederik Moe gudstænastu í Vági, har hann eisini umrøddi hesa vanlukkuna.

Ávirkanin sást eisini aftur í teimum sangum, sum vórðu yrktir í 1915 at minnast hendingina. Í umrøddu grein í Birting endurprentar Johs. Andr. Næs triggjar sangir. Ein er yrktur av Petur í Kòkini, sum skrivaði tey hjartanemandi brøvini, sum eru endurgivin. Hesin sangur kemur í komandi part.

Ein sangur er yrktur av sandvíkinginum, Jógvan Hansen, Jógvan hjá Heina. Eisini yrki kendi yrkjarin Jógvan Danielsen, Kvívíks Jógvan, ein sang í hesum sambandi.

Petur í Kòkini aftur í grind saman við Tummassi Thomsen, keypmanni, á Tvøroyri.

Ulykken

Í Dimmalætting tann 20. februar 1915 hevði blaðstjórin Poul Niclasen hesar hugleiðingar um skaðagrindina. Her lýsir hann eisini væl, hvussu fólk hugsaðu tá á døgum í eisini slíkari støðu:

Der var 14 Mand – hvoraf 5 gifte og Familieforsørgere – indtil i Forgaars Aftes var deres Navne ubekendte for mange af os, og de skulde maaske været forbleven os ubekendte hele vort Liv. I Forgaars var deres Navne paa alles Læber – fjorten Liv udslugte.

Og bag de fjorten Liv: Skæbner, Hjem, der lægges øde, Familier, der opløses,

Sorg, der stiger ind gennem aabne Døre, ofte Nød og Trang, der siver igennem hver sprække! Mange af os kendte ikke disse Hjem, vidste ikke de eksisterede – ikke før ulykken ramte dem. Først da faar vi det at vide. Der er mange Hjem – selv her i vort lille Samfund – som til dagligt skjuler sig i Ubemærketheden. Vi kender dem ikke, ved ikke om de rammer Glæde eller Sorg. Men saa en dag stirres der ind gennem Døre og Vinduer. Man hører Graad og Klage, ser hulkende Hustruer og grædende Fædre, Mødre og Børn.

Hvad er der sket? Ulykken har ramt dem, og Ulykken er en hastig Budbringer. Med Ængstelse blev der ventet paa nærmere Efterretninger fra det saa uheldsvangre Grindedrab i Sandvig, og da naturligvis særlig af dem, der havde Venner og Slægtninge paa de af Ulykken sandsynligt ramte Pladser. Med Gru hører vi Beretningerne. Overalt alt paa Færøerne er dette triste Budskab modtager med Sorg og Deltagelse. Det rige, men ak! saa grusomme og ubarmhjertige Hav har atter givet med den ene Haand, for i samme Øjeblik og endnu rigere Maal at tage med den anden... Der kom tre store Bølger; de kændrede to Baade med femten Mand, og de druknede alla paa Én nær. To Gange i Løbet af ganske kort Tid er Grinden – som en Gave fra Himlen i disse besværlige Tider – kommet til Suderøens Befolkning [Grind hevdi verið i Hvalba 22.12 1914, 128 hvalir vóru deyðir.]

Og dem, der paa nogen Maade har kunnet deltage i Fangsten af denne kærkonne Gæst, har ikke ladet vente paa sig. Som sædvanlig er Baadene bemanded i Huj og Hast, glade og veltilfreds har Mændene begivet sig til deres Dont. Lykkelige Timer i en Baad! Himlen over sig og

Vandet omkring. Blæsten strygende over deres Hoveder, frisk Luft og Munter Latter. Udsigt til rigeligt Udbytte, Forsyning til Spisekammeret for lang Tid. Og saa kom Ulykken: Fjorten Mand klamrende og knugende sig i Dødens Favntag! Og saa til Bunds.

Hvilket forfærdeligt Øjeblik for de mange Mennesker – Kvinder og Børn – derinde paa Sandvigs sandede Strandbred! Tilskuere til denne frygtelige Tragedie, og ude af Stand til at yde selv den ringeste Hjælp.

Og siden?

Alt det andet!

Enkerne, Jammeren, Børnenes Graad, Omgivelsernes Rædsel, al den uhyggelige Larm, der omgiver Dødens Majestæt, inden den dybe og evige Stilhed sænker sig over dens bytte, over dem, der i Bølgerne fandt den vaade Grav, som er bleven saa mangel Færing til Del under Udøvelsen af hans daglige Dont og Kamp for Tilværelsen. I dag dig – i morgen mig. Ingen véd, hvem der næste Gang rammes af Ulykken...

Der var femten Mand i to Grindebaade, og de druknede alle paa nær én! Og i de første Uger eller maaske Maaneder taler vi om denne Ulykke, saa er den gledet ud af de flestes Sind, som ikke direkte rammes af den. Men de, der rammes, de vil aldrig glemme den.

Nej, netop erindre den! Saaledes kaster nogle Minutter under et Grindedrab, hvor to Baade kæntrer i den oprørte Sø, mørke Skygger over lange Aar, over Menneskeliv. Ulykken er en streng Herre. Den spørger ikke om Stand eller Rang, Armod eller Rigdom.

Og hvad mere?

Intet mere!

Det skulde da være det, som vi kunde lære af Ulykken til Advarsel for Fremtiden, til Nytte for andre, til Afværgelse mod Gentagelse.

Men alt dette er intet. Thi det er Ulykkens Ulykke, at den saa hurtigt glemmes af dem, der ikke direkte rammes af den, og det de skulde lære af den bliver intet.

Seks menn fóru til gravar
úr kirkjuni í Hvalba.

